І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 87. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 8-го ТРАВНЯ 1958 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 8, 1958 No. 87. VOL. LXV.

СОВЄТИ Є СЬОГОДНІ БІЛЬШОЮ ЗАГРОЗОЮ ДЛЯ СВІТУ, ЯК РІК ТОМУ -- ЗАЯВЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТ

Вашингтон. — Виступаючи на річній конференції Рекляммової Ради, що відбулася тут у вівторок 6 травня ц. р. през. Айзенгавер заявив, що Совєти є сьогодні більшою загрозою для вільного світу, як були вони рік тому. Збільшила цю донедавна здебільша мілітарну загрозу особливо ж совєтська політична й економічна пенетрація. Прибув Президент на нараді цієї конференції безпосередньо після проведення летунської тривоги у Вашингтоні, що її він перебув у призначеному для мешканців Білого Дому бомбосховищі. „Нашою першою конечністю — заявив у своїй промові през. Айзенгавер — є завжди мир. Великою загрозою для нас є і в дальшому диктатура, ворожа до людських вартостей, тиранська диктатура, яка не хоче зректися своїх проголошених відкрито намагань до поневолення світу такими чи іншими засобами з допомогою комуністичної доктрини і під контролею Кремля". Совєтська загроза — підкреслив у дальшому през. Айзенгавер — не є тільки пустим страхополохом. Совєти розбудували велетенську мілітарну машину і добилися чималих успіхів у винахідництві, розвитку і в ужитті найбільш деструктивних родів зброї, з-поміж усіх що були досі відомі. Все це — сполучене з їхньою готовістю і їхньою спритністю у веденні пропаганди і політичної й економічної пенетрації створює для ЗДА куди більшу і ширшу загрозу, як та, що існувала минулого року. З'ясовуючи так в основному світову ситуацію, през. Айзенгавер торкнувся теж і найактуальніших завдань, що стоять сьогодні перед нацією зокрема справи реорганізації департаменту оборони, як теж законодавства про взаємні торговельні договори. — Цього ж самого дня Президент взяв участь в обіді влаштованому Республіканським Крайовим Комітетом для вшанування республіканських сенаторів і конгресменів. У своїй промові виголошеній на цьому прийнятті през. Айзенгавер заявив, що він буде підтримувати персонально тих республіканських кандидатів під час листопадових виборів до Конгресу які підтримують його законодатну програму, яка має на меті вдержання світу вільним й Америки сильною мілітарно й економічно. Зокрема вимагав Президент від республіканців підтримки для його пляну модернізації оборонної мілітарної системи ЗДА, і для його намагань втримати на відповідній висоті американську допомогу для закордону. В загальному вимагав Президент від республіканців активної участи в боротьбі за мир, за безпеку і за здоровий ріст поступової програми ЗДА. Разом із цим през. Айзенгавер висловив певність у те, що республіканська партія перейме від демократів після листопадових виборів контролю Конгресу.

ПРЕЗИДЕНТ ПІД ЧАС ЛЕТУНСЬКОЇ ТРИВОГИ

През. Айзенгавер разом із своїми військовими асистентами ген Вилтоном Б. Персоном та кап. Е. П. Аврандом сходить до бомбосховища в Білому Домі, під час летунської тривоги проведеної у вівторок дня 6-го травня ц. р.

Президент брав участь у протилетунських вправах

Вашингтон. — 6-го травня був перший день загальнокрайових вправ протилетунської оборони і президент Айзенгавер та всі урядовці Білого Дому й інших урядових агенцій мусіли ховатися в протилетунських бомбосховищах. Президент залишив Білий Дім в 11:04 годині перед полуднем і 7 мінут провів у підземному сховищі. Перед оголошенням протилетунського алярму 250 осередків цивільної оборони в цілій країні були повідомлені про те, що „ворог задумує заатакувати цю країну своїми бомбовиками, які зближаються від Північного Бігуна!" Ця осторога надійшла з Федеральної Адміністрації Цивільної Оборони в Беттел Кріку, Мишиґен. Під час оголошеного сиренами алярму населення залишило вулиці і сховалося в схоронищах, а колесовий рух на вулицях припинився аж до відкликання алярму. Працівники Цивільної Оборони мусіли пригадувати обов'язки тим особам в Ню Йорку, які не знали, що їм робити під час протилетунських вправ. Поліція заарештувала в Ню Йорку 9-ох пацифістів, які свідомо залишилися на вулицях, демонструючи тим способом проти вправ протилетунської оборони. Ці вправи виявили, що населення співпрацює з представниками Цивільної Оборони й розуміє значення цих вправ.

Комуністичний Китай знову пропонує відкликання всіх військ з Кореї

Пейпінґ. — Комуно-китайський уряд передав англійському шарже д'аффер у Пейпінґу ноту, як відповідь на альянтську ноту з 9 квітня ц. р., що стосувалась попередніх китайських пропозицій щодо з'єдинення Кореї. Ця остання комуно-китайська нота домагається, щоб Об'єднані Нації відкликали цілком свої війська з Південної Кореї та покликується на рішення Китаю ступнево стягнути всі комуно-китайські війська з Північної Кореї. Щойно після звільнення цілої Кореї з усіх чужинних військ мала б зійтися міжнародна конференція всіх „заінтересованих цією справою" держав задля об'єднання Кореї. Комуністичний Китай згадує знову про вільні вибори, як про базу для з'єдинення Кореї, але не відповідає нічого на домагання держав Об'єднаних Націй, які брали участь в Корейській війні, щоб Китай і Північна Корея пояснили ближче, як вони розуміють вільні вибори, чи вони приймуть міжнародну контролю дійсно невтральних країн і т. п. Комуністичний Китай заявляє, що альянтська вимога „з'ясування" його позицій — це викрут, яким ЗДА прикривають бажання продовжувати „окупацію" Південної Кореї. Ком. Китай покликується також на Північну Корею, іменем якої виступає.

Плевен погодився створити новий уряд Франції

Париж. — Колишній французький прем'єр Рене Плевен, лідер одної малої центрової політичної партії, піддаючись наполегливим арґументам старенького президента Франції Рене Коті, погодився створити новий уряд Франції. Він прийде з готовою листою міністрів і політичною програмою, мабуть, в п'ятницю цього тижня перед парлямент, який своїм голосуванням викаже, на яку більшість може рахувати новий уряд. Соціялісти погодились підтримати Плевена, але відмовились від активної участи в його уряді. Плевен продовжує з ними переговори в цій справі. Якщо соціялісти не змінили б свого становища, тоді треба б обсадити новими людьми дві найважливіші позиції: міністер закордонних справ Християн Піно і міністер для справ Альжиру Роберт Лякост репрезентували Соціялістичну партію в попередніх урядах Монорі і Фелікса Ґаяра. Теперішня криза французького уряду триває від 15 квітня ц. р., коли Ґаяр подався до димісії внаслідку відкинення французьким парляментом плятформи, що її запропонували дипломатичні посередники ЗДА й Англії для порозуміння з Тунісією.

НАТО ОДОБРЮЄ СТАНОВИЩЕ ЗДА В СПРАВІ КОНФЕРЕНЦІЇ „НА ВЕРШИНАХ"

Копенгаґа. — Американський амбасадор в Москві Левеллин Томпсон прибув у мин. вівторок 6 ц. м. на конференцію 15-х міністрів закордонних справ Організації Північно-атлантійського оборонного пакту (НАТО) до Копенгаґи в Данії і подав їм свою оцінку совєтської політики й тактики. Томпсон, який є головним речником західніх держав у Москві, привіз з собою останню ,пропам'ятну записку' і ноту,, що їх дістав від Совєтів напередодні свого виїзду з Москви. Впертість і непоступливість Совєтів, що їх вони виказали знову в цих своїх двох документах, підтвердили правильність „твердої" тактики, що її віддавна поручав американський державний секретар — твердять західні кореспонденти, звітуючи про Копенгаґську конференцію. Мовляв: малі держави, члени НАТО, які здебільша неохоче піддаються проводові „трьох великих" (ЗДА, Англії і Франції) і які від осени мин. року натискали, щоб обов'язково відбулась конференція „на вершинах" та закидали Америці надто, на їх думку, непоступливе становище супроти Совєтів, тепер признали рацію Доллесові. Тому — за твердженням обсерваторів у Копенгазі — персональна повага і політичний престиж Доллеса внаслідку цієї теперішньої конференції НАТО значно зросте. — Врештою, обидва засідання міністрів НАТО, які відбулись у минулий вівторок, були тайні. Норвежський міністер закордонних справ Ллянґе висловив думку, що двосторонні американсько-совєтські розмови могли б помогти справі миру та приспішити конференцію „на вершинах". Доллес заявився проти цього, вбачаючи найкращу ґарантію миру не в двосторонніх переговорах і договорах, а в системі колективної безпеки. Тому він вказував на небезпечні наслідки останнього совєтського „вета" на Раді Безпеки ОН, як на новий удар по престижі ОН і на перекреслюванні терену ОН для переговорів про роззброєння. Канадійський міністер Смит пропонував, щоб зробити з конференцій „на вершинах" наче постійну і привичну дипломатичну установу; тоді, мовляв, Совєти не зможуть шантажувати західньої публічної опінії ідеєю конференції „на вершинах" і такі часті конференції голів урядів не матимуть вже тієї атракційности, що її мають тепер. — Левеллин Томпсон привіз з Москви совєтське "pro memoria" з шістрьох точок. Повторено в них усе те, що вже досі відоме з попередніх Булґанінових і Хрущових листів до Президента та Громикових промов. Совєти знову вимагають чимшвидшого скликання конференції міністрів закордонних справ і голів урядів, промовчуючи потребу запевнення конференції „на вершинах" згори позитивного висліду та признаючи лише можливість обговорювання міністрами закордонних справ по суті денного порядку з'їзду голів урядів, „якщо це буде необхідно і всі учасники конференції міністрів на це погодяться".

Конгресмен Кеннон підтримує Айзенгаверів плян у справі Пентаґону

Вашингтон. — Впливовий демократичний конгресмен Кларенс Кеннон 6-го травня у своїй 48-минутовій промові в Палаті Репрезентантів рішуче підтримав законопроєкт президента Айзенгавера про реорганізацію департаменту оборони в тому напрямі, щоб була більша уніфікація замість теперішньої конкуренції між окремими родами зброї. Кенон є головою Комісії Видатків в Палаті Репрезентантів і його промова викликала оплески в представників обох партій. Конгресмен Кеннон сказав: „Це не є якась чисто академічна дискусія. Від неї залежить доля тисячорічної цивілізації. Це є вже найвищий час, щоби зробили кінець тій божевільній сварні між окремими родами зброї, щоб не допускати до марнування більйонів долярів і щоб почати втримування нашу військову силу на такій висоті, щоб не допустити до війни". Це становище демократа Кеннона дуже різниться від становища іншого демократа, голови Комісії Збройних Сил, конґресмена Карла Винсона, який гостро противиться законопроєктові Президента в теперішній редакції.

Уряд проти поширення вимінної торгівлі харчовими надвишками

Вашингтон. — Асистент секретаря рільництва Д. Парлберг заявив на Рільничій Комісії в Палаті Репрезентантів, що уряд не думає поширювати вимінної торгівлі з закордоном харчовими надвишками, хоч більшість Конгресу симпатизувала б із таким проєктом. Уряд є проти вимінної торгівлі збіжжям, бо це припинило б торгівлю за доляри і за чужі валюти. Парлберг не згадував ще про одну перешкоду для вимінної торгівлі, а саме те, що деякі країни, між ними Канада, виступають проти вимінної торгівлі ЗДА, бо вона спричинює те, що Канада не може продавати закордон своєї пшениці, жита і ячменю. В попередніх роках ЗДА, міняли харчі з урядової надвишки за стратегічні мінерали закордоном.

Англія також відкидає „плян Рапацького"

Лондон. — Англійське міністерство закордонних справ приготовило вже майже ідентичну ноту, як була американська, для передачі у Варшаві, з відкиненням пропозиції встановлення в середній Европі так званої безатомової смуги. Комуно-польський міністер закордонних справ Адам Рапацький запропонував був минулої осени в ОН, а в лютому ц. р. державам НАТО, щоб із обох частин Німеччини, Польщі і Чехословаччини створити смугу, де війська не матимуть атомової зброї і не буде прокукції ядрового матеріялу. Англійська нота повторює відомий західній арґумент, що плян Рапацького автоматично запевняє перевагу Совєтському Союзові, якого величезна армія, стаціонована в Східній Німеччині й у Польщі загрожуватиме Західній Німеччині ще більше, коли німцям, які не мають великої армії, як також стаціонованим там американським і англійським військам заборонять мати атомову зброю. НАТО відкидає плян Рапацького ще й тому, бо він — закріплює поділ Німеччини. Зате закордонні обсерватори в Польщі твердять, буцімто поляки хотіли, щоб Захід не відкидав пляну Рапацького в принципі, а домагався доповнення його зобов'язанням Совєтів значно зредукувати свої війська в Сх. Німеччині й Польщі, чи цілком відкликати їх, як цього бажали б собі також самі поляки.

Уряд Індонезії відкидає всяке порозуміння з опозицією

Якарта. — Індонезійська армія, себто насправді уряд президента Сукарна і його прем'єра Дюанди, відкинули запропоноване їм посередництво між революційним рухом та панівним в Індонезії режимом. Офіційно ствердив це речник армії, який признав, що в ролі посередника зголосився був полк. Варов, колишній військовий аташе в Пейпінґу, той сам, який ще в лютому цього року спеціяльно приїхав був до Токіо, де тоді перебував президент Сукарно і перестерігав його, що може створитись революційний уряд, якщо не зміниться прокомуністична політика Сукарна. Однаково Сукарно, як і шеф штабу індонезійської армії генерал Насунсіон відкинули всяку злагоду з революційно настроєною опозицією. Названий ґенерал стоїть на становищі, що повстанців треба „розторощити" та що вони можуть тільки капітулювати без ніяких застережень політичної натури. Оприлюднено знову список високих старшин — викинених з армії та здеґрадованих за те, що вони перейшли на сторону революціонерів. Після заволодіння всіми містами в середній Суматрі, вірне центральному урядові військо переводить операції проти революціонерів в північній частині острова Селебес.

Радіова Корпорація Америки продажем нових товарів поборює рецесію

Ню Йорк. — На річних зборах удільщиків Радіової Корпорації Америки її президент Джан Л. Бирнс заявив, що треба поборювати господарську знижку продажем новознайдених товарів. Ця корпорація пускає на ринок 6 нових товарів, які мусять мати успіх, бо їх досі ще не було в обігу. До тих нових товарів належать, між іншим новий винахід до „гай-файделіти" і новий радіовий апарат — завбільшки ручки до писання, який важить всього тільки дві унції. Дуже низька ціна цього апарату мусить спричинити те, що його будуть всі купувати, бо його легко можна буде нести в кишені сурдута.

Кол. німецький амбасадор згинув в автомобілевій катастрофі

Бонн. — Колишній німецький амбасадор у Франції у воєнних роках 1940-44, Отто Абец, разом із своєю дружиною згинув в автомобілевій катастрофі в минулий понеділок 5-го травня недалеко Дюссельдорфу, коли кероване його дружиною мале німецьке авто „Фольксваґен" зударилось з іншим „голова в голову". Отто Абец був з фаху вчителем рисунків і від молодости приятелем французів. Захоплювався французькою літературою і мистецтвом, пропаґував у Франції німецько-французьку згоду та став приятелем славного французького письменника Жіля Ромена. Німецькі промислові кола фінансували виданий ним журнал, що пропаґував німецько-французьку злагоду. Міністер закордонних справ в уряді Гітлера Йоахім Ріббентроп покликав його на голову французького відділу в окремому інституті для студіювання закордонних зв'язків. Після окупування Франції, Абец став амбасадором при французькому уряді у Віші, де став фактичним диктатором. Альянти засудили його, як воєнного злочинця на 20 років в'язниці, але його звільнено після відсидження 5 років. Він мав тепер 55 років. Його дружина була француженкою з роду. Син і донька є студентами.

Сенатор Бриджес — проти допомоги Юґославії і Польщі

Ню Йорк. — Республіканський сенатор із Ню Гемпшир Стайлес Бриджес промовляв на прийнятті Американсько-Жидівської Протикомуністичної Ліги в готелі Валдорф Асторія і заявив, що ЗДА робить велику помилку, коли допомагає таким комуністичним державам, як Юґославія Тіта і Польща Ґомулки. На думку цього сенатора помилкою є віра в те, що американська допомога допоможе Юґославії й Польщі звільнитися з-під російського панування. Ті обидві держави і Індія не допомагали Об'єднаним Націям у війні в Кореї, а на форумі ОН всі три вони голосують завжди спільно з комуністичним бльоком, що його очолює СССР. Сенатор Бриджес дістав відзначення за свою публічну працю в поборюванні комунізму.

Ботлер передбачає, що Айзенгавер зрезигнує по виборах до Конгресу

Вашингтон. — Голова Демократичного Крайового Комітету Пол М. Ботлер в своєму інтерв'ю на радіовій програмі Мючуел Бродкестінґ Систем передбачав, що президент Айзенгавер зараз після конгресових виборів восени цього року зрезигнує з свого становища. Ботлер твердить, що існує деяка основа вірити в резигнацію Айзенгавера, хоч він сам заявляв, що зрезигнує тільки на випадок нездібности виконувати президентські обов'язки. Ботлер не подає жадних фактів для підкріплення своїх передбачень, тільки каже, що, згідно з своїм відчуванням, він вірить в резигнацію Президента, який часто говорить про своє заступництво, яке має виконувати віце-президент, коли б президент ствердив, що не може виконувати своїх обов'язків. „Де є дим, каже Ботлер, — там мусить бути і вогонь, або принаймні жаринки вогню, що тліють". Голова Республіканського Крайового Комітету Мід Алкорн назвав ці передбачення Ботлера „побожним бажанням" демократів, які не мають речевих арґументів проти програми президента Айзенгавера.

В АМЕРИЦІ

● **Совєтська рибальська фльота** появилася у віддалі 800 миль від Бостону. Вона складається з великих рибальських кораблів, збудованих в Англії. До кінця цього року Англія має збудувати для СССР ще 20 таких кораблів.

● **Комісія для Справ Европейської Туристики** обчислює, що цього року понад 675.000 американців відвідають Европу. Минулого року до Европи їздило 600,000 американських громадян. Уже в першій чверті цього року видано 186, 892 пашпортів на 20% більше як в минулому році в тому самому часі. З того коло 75 відсотків пашпортів мають візи до Західньої Европи.

● **У Линкольні, Небраска,** почався суд над Чарльзом Старкветером, який признався, що вбив 11 осіб. Адвокат Старкветера долучив до судових актів фотостат із зробленого його рукою напису на стіні в тюрмі, який говорить, що „Чарльз вбив 9 чоловіків а Керіл — 2 дівчини". Керіл — це 14-річна дівчина, приятелька Старкветера, яка була присутня під час його арештування.

● **Президент Айзенгавер** найменував колишнього президента Герберта Гувера своїм особистим представником на Світовій Виставці в Брюсселі (Бельгія) під час так званих Американських Днів — 2, 3 і 4-го липня ц. р. Гувер заявив, що лікарі вважають можливим його виїзд до Бельгії. (Бувший президент 19-го квітня перейшов операцію).

● **Міжнародна Спілка Машиністів** відзначила 5-го травня своє 70-річчя, перевівши в багатьох містах цієї країни урочисті збори. Шість губернаторів оголосили той день „Днем Машиніста", а директор ФБІ Едґар Гувер ґратулював членству тієї спілки за її вклад в громадське життя в ЗДА.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Пані Олена Залізняк,** голова Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) прибула з Монтреалю (Канада), де вона постійно перебуває, до Филаделфії з метою відбуття нарад з проводом Союзу Українок Америки у справі підготови до світового конґресу українського жіноцтва, запланованого на травень 1959 року.

● **Володимира Дорошенка,** відомого українського бібліографа і франкознавця заатакувала окремою статтею „Радянська Україна" з 12 квітня ц. р. за друковану ним у „буржуазно-націоналістичній" газеті „Новий Шлях" у Вінніпеґу і видану потому окремою брошуркою працю про І. Франка п. н. „Великий Каменяр". Автор „рецензії" якийсь кандидат філологічних наук И. Куриленко називає В. Дорошенка „канадійським ботокудом", мовляв, він, еміґрувавши на Захід, опинився аж у Канаді.

● **Виставку Українського Військово-Історичного Інституту в ЗДА** відкрили в Оселі Ук. Православної Церкви Бавнд Брук, Ню Джерзі, яка буде тривати цілий місяць травень. Виставка має відділи: Військо Запорізьке, праця СВУ з полоненими, Українські Січові Стрільці, українізація царської армії, Військо Української Держави, Військо УНР, Українська Галицька Армія, Поліська Січ-УПА - УНРА, Українська Національна Армія, Українська Повстанча Армія. В день відкриття виставки, парафіяни св. Андріївської церкви відвідали виставку організовано. Екскурсоводом на виставці був директор Інституту полк. К. Дацько. На наступну неділю передбачається екскурсія молоді з Ню Бронсвік, Трентону та Менвілу.

● **Авторський вечір Емми Андієвської** влаштовує група українських мистців у Ню Йорку. Вечір відбудеться в неділю дня 11-го травня ц. р. о год. 6-ій веч. в кімнаті ч. 22 в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку при 142 2-га Евню.

● **Виставку української книжки та видань про Україну** влаштовано заходами Наукового Товариства ім. Шевченка в Сарсель (Франція) і дослідно-видавничого бюра „Пролог" в Ню Йорку, у Брюсселі. Виставка відбувається на протязі 6-ох місяців (15 квітня до 15 жовтня 1958) в одній з кращих книгарень у центрі міста при: 34 Рю дю Фоссе-о-Луйс (Брюссель). В книгарні можна набути різні українознавчі видання українською, англійською, французькою, німецькою та іншими мовами. Відвідувачі книгарні отримують безкоштовно каталог.

У СВІТІ

● **В Англії** існує окреме товариство пошанування Божого Дня, яке стежить за тим, щоб вірні у неділі не брали участи ні в яких публічних розвагах. Останнім часом це Товариство повело голосну кампанію проти англійського прем'єра Геролда Мекміллена, який поїхав у неділю пополудні на крикетові змагання в Бромлі, в окрузі Кенту. Мекміллен заявив, що він кожної неділі вранці ходить до церкви і не бачить ніякої образи Господа Бога в тому, що після обіду поїхав на спортову імпрезу, прибуток з якої призначений на добродійну ціль.

● **Фінський прем'єр Рейно Куускоскі** виїхав до ЗДА на святкування сторіччя стейту Миннесоти. Під час його відсутности вперше в історії Финляндії урядуватиме як голова уряду — жінка, віце-прем'єр Тиіне Лейво-Ляресон.

● **В столиці Тегерану,** поліція заарештувала була 19-річного дезертира з совєтської армії Лева Боніна під закидом шпигунської роботи в користь Совєтів. Проте, він утік з в'язниці і сховався в совєтській амбасаді. Вислідок рішучої акції уряду, Совєти передали втікача іранській владі, яка, з свого боку, обіцяла, що судова розправа над ним відбудеться в приявності совєтського консула.

● **З комуно-румунської** спортової дружини кошиківки, яка розіграла змагання з французькою дружиною у Парижі, два грачі не з'явились до поїзду, яким їхні колеги від'їхали до Букарешту. Французька поліція розшукує їх, хоч переконана, що вони самі швидко з'являться — з проханням признати їм право політичного азилю.

● **При Об'єднаних Націях** створено минулого тижня нову Комісію — Економічної допомоги для Африки. П'ять міст в Африці суперничали в тому, щоб ця Комісія вибрала в одному з них свою резиденцію. У таємному голосуванні на Економічній і Соціяльній Раді ОН в Женеві 11 голосів дістала столиця Етіопії (Абісинії) Аддіс Абеба, 3 голоси — Танжер у Північній Африці, 2 — столиця Єгипту Каїро і по одному голосі Аккра в Ґані та Хартум в Судані. Таким чином виграла Абісинія.

● **У Парижі** покарано комуністичний щоденник „Л'Юманіте" карою 50.000 франків, (115 долярів за видрукування фальшивої вістки про те, що французький уряд нібито підготовляє новий наїзд проти Єгипту.

● **У Неаполі в Італії** американський вояк Альберт Містітіє з Дірборну, Міш., з військової частини, стаціонованої в тому місті, здер і поламав на вулиці велику пропаґандивну таблицю, що закликала голосувати за комуністичного кандидата у парляментарних виборах, які відбудуться 25 ц. м. Комуністи зняли з того приводу великий крик, зажадавши покарання винуватця. Вояка покарають за порушення італійських законів, які забезпечують повну свободу партійної аґітації.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НАРАДИ НАТО В КОПЕНГАЗІ

Конференція 15-ох міністрів закордонних справ західних держав, приналежних до бльоку НАТО, яка відбулась у перших трьох днях цього тижня в столиці Данії, мала на своєму столі ту саму основну проблему, яка є стрижнем усіх нарад цієї організації за десять років її існування: збереження такої сили вільного Заходу, яка бодай рівноважила б силу комуністичного Сходу і цим балянсом збройних потуг протидіяла б небезпеці нової війни. Ясно, що це — тільки принцип, а найбільшу трудність викликає його реалізація.

Керівні державні мужі Заходу вже давно прийшли до переконання, що самої тільки військової сили замало, щоб осягнути ціль „рівноваги" у відношенні до СССР. Для цього потрібна, передусім, єдність всередині НАТО. — нелегка справа, коли взяти під увагу, що тих 15 держав — це демократії з сильно розвиненим почуттям індивідуалізму, з власними й інколи суперечними інтересами і переїзними концепціями щодо того, як повинен виглядати світ і мир у ньому. Ось справа Кипру, що розсварює Англію з її союзниками в НАТО, Грецією і Туреччиною; ось справа Альжиру, що насторожує до Франції Америку, Англію й Італію; ось справа об'єднання Німеччини, на яку інакше дивляться німецькі, інакше англійські й французькі громадяни, що розуміють визнають потребу союзу з відродженою Західною Німеччиною, але чуттєво не вміли визбутися безслідно ресантиментів з останньої війни. Додати ще внутрішні проблеми у різних державах, що залублюються з їх закордонною політикою: сильну соціялістичну опозицію в Англії, яка вірогідно невдовзі прийде там до влади і яка боїться американських летунських і ракетних баз на своїй території, щоб вони не спровокували Совєтів до знищення англійських островів; сильну соціялістичну опозицію в Західній Німеччині, яка у своїй кампанії проти Аденауера використовує страх німців перед новою війною і тугу за об'єднанням поділених земель, але не подає жадного позитивного пляну.

Все ж цьогорічна весняна конференція НАТО стояла під дуже виразним знаком єдності. Совєтські „спутники", минулорічний Паризький з'їзд голів урядів держав НАТО і Паризька конференція міністрів військових справ НАТО, що відбулася минулого місяця, відсунули в тінь розбіжності і висунули вперед спільні інтереси. Цим разом центральною справою було устійнення дальшої тактики щодо голосної справи нової східньо-західньої конференції голів урядів, чи пак конференції „на вершинах". Ішло про те, щоб розгадати загадку останніх совєтських маневрів, які викликають підозру, що большевикам залежить радше на тому, щоб ця конференція не відбулась, як на тому, щоб вона відбулась. Тому, що при характері совєтського режиму ніхто не може знати напевне, чого насправді хочуть і яку штуку втнуть вже завтра-післязавтра большевицькі правителі, Захід мусить завжди насталяти свою тактику на різні можливості. У свідомості, що над вільним світом вічно висить Дамоклів меч совєтської агресії, міністри закордонних справ НАТО, тямлячи рекомендації згаданої конференції військовиків у Парижі, мусіли ще раз потвердити своє рішення — не йти на вудку совєтських словесних обіцянок і не зректися за цю мізерну ціну з таких позицій своєї збройної сили, як напр., атомова зброя для німецького війська чи заморські бази ЗДА.

Відкинення Совєтами на Раді Безпеки ОН в минулу п'ятницю проєкту ЗДА про контролю арктичного обширу підкреслило ще раз, що Совєти або не хочуть взагалі роззброєння і приготовляються до війни, або дійсно хочуть, задля пропагандивних можливостей, говорити про це тільки на конференції „на вершинах". Створюється парадоксальна ситуація, в якій спершу Москва домагалася конференції „на вершинах", як ніби генерального ліку проти всіх сучасних міжнародних болів, а тепер Захід натискає на скликання її. Мабуть у зв'язку з західніми заявами про відворот Москви від пляну такої конференції, появилась її остання нота з минулого понеділка, з новими урочистими заявами вірности ідеї вершинного з'їзду. І тут Захід мусить послідовно дотримуватись своєї давньої постанови — погоджуватись на поважну конференцію з виглядами на успіх в різних конкретних справах, а не на пропагандивне видовище, уладжене за зразком, що його диктують Совєти.

Копенгазьку конференцію можна вважати за успішну маніфестацію єдности Заходу, що одностайно розуміє дійсний характер Совєтського Союзу.

ТЯЖКИЙ ІСПИТ ВУДРО ВИЛСОНА

Щотільки появилася книжка 83-річного, колишнього республіканського президента ЗДА, Герберта Гувера про демократичного президента Вудро Вилсона, який 50 років тому оголосив своїх 14 пунктів про право самоозначення всіх, навіть найменших, народів. Свою книжку Гувер назвав „Тяжким іспитом Вудро Вилсона" (Ди Ордил оф Вудро Вилсон).

Американські часописи й журнали надзвичайно сердечно зустріли цю публікацію старенького її автора, який саме тепер одужує після операції жовчевого міхура. Це — перший випадок в історії ЗДА, щоб колишній президент написав дуже прихильну працю про іншого президента, члена противної політичної партії. Правда, сам Вудро Вилсон писав про Джорджа Вашингтона, але робив він це тоді, коли ще не був президентом, до того ж Вашингтон не був партійним противником Вилсона.

Гувер задумав написати цю працю ще в половині 30-их років, збираючи матеріяли для своїх спогадів про часи з першої світової війни, коли він, хоч і республіканець, тісно співпрацював із демократичним президентом, головним чином під час і після Версальської конференції. Гувер писав книжку про Вилсона майже 20 років, переглянувши для цього 3,500,000 документів, книжок і т. п., і по її написанні міг би повторити свої слова, сказані генералові Пейтонові С. Марчові: „Ви кажете, що коли я щось стверджую як факт, то це дійсно є фактом". І тому пізніший історик не зможе поминути цієї праці, писаної найближчим співробітником і приятелем того американського президента, який у 1918-1919 роках був найпопулярнішою людиною в світі і якого тоді всі поневолені народи вважали за свого пророка-визволителя.

Гувер називає невдалу спробу Вилсона встановити справедливий для всіх народів мир через заснування Ліги Націй, — „найбільшою драмою інтелектуального проводу в дотеперішній історії людства". Коли „Вилсон наприкінці першої світової війни поїхав до Европи, він став на вершку інтелектуального й духового провідництва цілого світу. Люди вірили, що надходить нова доба. Здавалося, що Вифлеємська зоря з'явилася знову, бо свобо відвагою й вимовністю Вилсон ніс віру в здійснення незалежности народів, у волю для всіх людей і в правильний мир". Гувер вірно підкреслює, що „ніколи перед Вилсоном людина не доходила до таких політичних і моральних висот".

Переглядаючи українську пресу з 1918-го і 1919-го років, легко можна ствердити, що і українські провідники вірили в політичні ідеї американського президента і покликалися на славні тоді його 14 пунктів, коли обстоювали справу самостійности України, проти якої виступили її імперіялістичні сусіди.

Гувер не збирався писати біографії Вилсона, він написав лише свої коментарі до чинів Вилсона і повєнних років „коли світ, перебуваючи в критичному становищі, знаходився під впливом ідеології Вилсона, а опісля пережив трагедію глибокого розчарування разом із своїми політичним ідеологом.

ЗДА відмовилися визнати Версальський договір і зовсім відкинули думку про членство в Лізі Націй — вимріяній дитині свого президента-ідеаліста. Хоч Ліга Націй не дала людству того, про що мріяв американський президент, автор праці про Вилсона не вірить у те, що зусилля Вилсона були на 100 відсотків безуспішні. Гувер відчуває основні ідеї Вилсона в Об'єднаних Націях. Але чартер Ліги Націй, на думку Гувера, був кращий за чартер ОН, до яких допущені „агресивні диктатори" (комуністи). Вилсон „уявляв собі Лігу Націй як товариство вільних народів, до якого не сміють належати люди з диктаторськими намірами знищення Ліги".

Гувер оповідає і про причини неуспіхів Вилсона. Між ними була й та, що сам Вилсон, як голова американської делегації, поїхав на мирову конференцію, проти чого виступали його визначні політичні дорадники, кажучи, що Президент ЗДА на конференції втратить ту силу, яка випливає з його авторитету. Але Вилсон був ідеалістом і не послухав державного секретаря Ленсінга, Бернарда Баруха і редактора „Ню Йорк Таймсу" Френка Кобба, бо гадав, що своєю особистістю матиме вплив на таких політичних кругів, як Ллойд Джордж, Клемансо, Орляндо та інші, які послуговувалися дипломатичними хитрощами, засвоєними ще з часів Талейрана, Бісмарка, Дізраелі.

Гувер остерігав президента, щоб „не легковажив примарів, притаманного системі Старого Світу", але він не взяв під увагу ту пересторогу і пізніше переконався, що був переможений власне отими „примарами зла". Тоді Президент Вилсон заломився духово. Розчарований був і Герберт Гувер, але він не був собі невдачі так трагічно, як його шеф, який майже не знав практичної політики з її захуліснавими шахрайствами. Гувер — інженер, і знає життя з усіх боків, а не тільки з кабінету професора, яким був Вилсон. Але й Гувер глибоко відчув ідеологічну поразку ЗДА після вирганої під військовим оглядом першої світової війни. Йому боліло те, що участь ЗДА у війні не увінчалася тим успіхом, якого від них сподівалися поневолені народи, хоч американський президент діяв з чисто ідеалістичних спонук, а Америка не мала жадної користи з участи у війні.

Коли мрії Вилсона про справедливе мирне співжиття всіх народів на землі розвіялись, він пережив таку саму трагедію, яку переживали герої грецьких трагедій, а людство через 20 років після того заплатило за зраду ідеалів Вилсона другою світовою війною і, можливо, заплатить ще третьою.

Европейські політики не хотіли розв'язати проблем поневолених народів після закінчення першої світової війни, коли російські комуністи ще не мали жадної сили. Тепер вони мусять це зробити з допомогою Америки, коли

Юрій Студинський

ВЕЛИКА ПОЛІТИЧНА ГРА

Мюнхен. — В останніх тижнях канцлерові Аденауерові вдалося перемогти на трьох відтинках закордонної політики. Німеччина наладнала свої стосунки з Великобританією, які були дуже напружені в зв'язку з утриманням англійських військ, що перебувають у Німеччині. Відвідини Аденауера в Лондоні викликали, мабуть, більше захоплення серед англійського громадянства, ніж у Німеччині. Старий джеитлмен зумів здобути собі приязнь не тільки у британського прем'єра. Найбільше сподобалось англійському загалові як і німцям, коли Аденауер прийняв на склянку чаю делегацію англійців, що протестували проти атомової зброї. Англійська преса писала, що англійська королева рідко коли мала за своїм столом такого шарамантного кавалера, як німецький канцлер. Усі фінансові труднощі, а тим самим і політична атмосфера між цими двома великодержавами — поладнані.

В той самий час удалося канцлерові перевести в парляменті рішення про озброєння німецьких військ атомовою зброєю. Опозиція, а передусім соціялістична, кричала, що це рішення християнсько-суспільної більшости перевве всякі взаємини з СССР, а тим самим заведе в сліпий кут і так дуже важку проблему німецького об'єднання. Через тиждень по цій відомій ухвалі парляменту амбасадор Ляр підписав в Москві угоду з СССР про торговельні, консулярні й культурні взаємини між Німеччиною і большевицькою імперією, а після того цю угоду урочисто затвердив своїм підписом в Бонні заступник голови ради міністрів СССР Мікоян.

Згідно з інформаціями, мають бути відкриті совєтські генеральні консуляти в Гамбурзі та Мюнхені, що непокоїть українське громадянство в Німеччині. Торговельний договір Німеччини з большевією, яким передусім захоплюються великі німецькі промисловці, йде у грубі мільярди німецьких марок.

Тим часом опозиція веде якнайсильнішу пропаганду проти озброєння німецьких військ атомовою зброєю: „Геть з атомовою смертю!", на що уряд відповів розліплениям по цілій країні плякатами під тим самим гаслом: „Геть з атомовою смертю!" Найтруднішою для соціялістичної опозиції є справа відокремлення німецької соціял-демократичної партії в світовому соціялістичному інтернаціоналі. Кілька днів тому був у Німеччині колишній прем'єр Бельгії, а нині генеральний секретар НАТО, соціяліст Спаак, на відвідинах в німецького уряду. І він одверто висловився за атомову зброю для військ НАТО. Цей бельгійський соціяліст не вважав за потрібне говорити з німецькими соціял-демократами, а перебував тільки в урядових німецьких колах. Німецька соціял-демократична партія видала навіть окремий комунікат, в якому заявила, що не погоджується з думками Спаака.

Наступний удар отримала німецька СПД (Соціялістична партія Німеччини) від норвезьких соціялістів, які твердять, що на території сателітних держав большевики побудували ракетні бази, а провідник норвезьких соціялістів заявив, що він переконаний, що коли б Оленгауер був прем'єром Німеччини і мав ті самі інформації про СССР, які має Аденауер, то він був би змушений вести таку саму закордонну політику, яку веде німецький канцлер. Справа плебісциту проти атомової зброї покищо також не повелася німецьким соціялістам. В Німеччині бояться всякого роду плебісцитів, бо плебісцити колись в користь Гітлера, а на таку важливу проблему, як атомова зброя, тяжко відповісти одним словом — так або ні. Проте, німецька конституція не передбачає плебісцитів за винятком справи вирівняння кордонів між поодинокими німецькими краями, які колись змінила окупаційна альянтська влада.

Зрештою, як тяжко говорити з большевиками, виявила не тільки візита Мікояна в Німеччині, але й Євангелицький Синод, що відбувається тепер напереміну в східньому й західньому секторах Берліну. На цей Синод іде сильний і тяжкий натиск організованої вуличної товпи східньої зони, що, без огляду на рішення, які западуть, вони, ці рішення, втратять не тільки на політичному, але й на релігійному аспекті. В східній зоні йде проти євангелицької німецької Церкви якнайбільший тиск, а німецьку молодь змушують там до свого роду „цивільного хрещення", щоб так можна назвати ту акцію, якою хочуть не допустити батьків до хрещення своїх дітей.

СССР загрожує вже не тільки народам Східньої й Середньої Европи, але й всьому вільному світові.

В 1919 і 1920 роках збанкрутували не ідеї Вилсона, а ті політики, яким здавалось, що їм вдалося обманути президента ЗДА.

НЕСПОКІЙ

Подумать би
в самотині глибокій,
Безмежність
споглядаючи морську,
Байдужість гір. . .
Та ти вже тут, неспокій,
На все життя
супутник мій жорстокий
І невідступний
друг мій на віку.
Уже в ранковім
затишку кімнати
Настирливо
нашіптуєш мені:
Мовляв, не ті
часи, щоб споглядати,
Життя біжить,
життя не буде ждати,
Не тільки ж світла,
що в твоїм вікні.
Виходь, іди
дорогами земними,
І від людей
візьми і людям дай,
Жінці у полі —
жни пшеницю з ними,
Сядь із старими,
поспівай з малими
Іди ж, іди
дорогами курними
Через життя
зеленолистий гай.
Дивись — на всьому
соковита парость,
Поля, сади
в колоссі і плодів
Вдягнися. . .
І побоюється старість
Людської неспокійної ходи,
А прийде осінь —
урожай високий
Збирати в перевеслі поясні. . .
Іду, іду
на поклик твій, неспокій,
Інакше ти спокою не даси.
ПЕТРО ДОРОШКО

Мирослав Прокоп

НОВИЙ ЕТАП ТРАДИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ МОСКВИ І УКРАЇНА

Це є остання із циклу восьми статтей, що є спробою дати огляд сучасної політики Москви у відношенні до України та оцінку положення на українських землях і завдань еміграції.

Передумови успішної дії української еміграції

У попередній статті ми говорили про те, що українська еміграція має сьогодні широкі можливості давати пряму допомогу визвольній боротьбі українського народу. Для того, однак, щоб вив'язатися з своїх завдань, українська еміграція мусить виконати деякі передумови, а зокрема:

1. Українська еміграція повинна творити духову єдність з українським народом. Цьому ні в якому разі не стоять на перешкоді обов'язки українських емігрантів у відношенні до країни їхнього поселення.

Для того, щоб бути у моральній єдності з українським народом, українська еміграція повинна знати, що діється в Україні, вивчати тамошню дійсність, пізнавати, якими шляхами йде визвольна боротьба народу і чим можна йому найкраще допомогти. Стандартним стало у нас удавлення, що еміграція має інформувати світ про Україну. Тим часом деколи виходить так, що самі українські еміґранти мало знають про те, що діється на українських землях і представляють чужинцям Україну в кривому дзеркалі.

2. Пізнання дійсности в Україні дасть українській еміграції змогу відчути сучасну питому вагу української справи і велику силу української ідеї, яка — при всіх труднощах — таки росте, бореться і є серйозним політичним, господарським та культурно-духовим чинником не тільки в СССР, але взагалі в колі інших народів. В таких умовинах не може в нас бути місця для будь-якого почуття меншовартости, що так довго гнітило український народ. Навпаки, приймаючи до уваги минуле й сучасне українського народу, українська еміграція має багато причин для того, щоб гордитися його досягненнями, вартостями і чеснотами.

Це повинно вплинути на характер самого ставлення української справи перед світом, як справи розвиненої нації, нації державної, дармащо поневоленої. В цьому відношенні українська еміграція повинна в рівній мірі включати в свої ді аргументи, що вплівають з факту існування УССР як формально української держави, як і факту безперервної боротьби українського народу за ті ідеали державної незалежности, які він з'ясував в основоположних актах 1917-1920 років, передусім в актах 22 січня 1918 і 22 січня 1919 року.

Спираючись на таких елементах сили українського народу, українські політичні й громадські чинники повинні вимагати також від зовнішнього світу відповідного ставлення до української справи. Нас не можуть задовольняти вияви коньюнктурної симпатії, висловлювані при різних публічних нагодах прихильниками України. Підтримку визвольної боротьбе українського народу може дати лише позитивна постава відповідальних кол вільних народів до принципових політичних постулятів української визвольної боротьби.

3. Українська еміграція мусить боронити принципи повної державної незалежности і соборности України. Недоречними видаються підіймані тут і там пропозиції, щоб українська еміграція темперувала свої політичні постуляти до меж можливого в сьогоднішній дійсності в Україні. Таке темперування треба лишити тим, які є в Україні і які, як вже сказано, в тамошній дійсності обмежують свої постуляти вимогами, що є нічим іншим, як вимогами культурної автономії в „суверенній" УССР. Проте, у згаданих листах українських в'язнів совєтських концентраційних таборів, що два роки тому дістались на еміграцію, взагалі немає будь-якого обмежування політичних постулятів. Того немає також в документах діяльности визвольного підпілля. Чого ж таким не-своїм ділом мала б займатися еміграція?

Якраз обов'язком української еміграції є сумлінно і без обиняків розкривати всю неправду, що криється за шильдом „суверенности" УССР, і завжди вивдигати постулят повної державної незалежности української нації. Так треба робити не тільки тому, що така є остаточна мета визвольної боротьби українського народу, але також тому, що тільки обороняючи такі принципи, українська еміграція може допомогти поневоленому народові відповідати те, що треба вважати за мінімалістичні досягнення. Коли б всі українці боролися тільки за українські школи чи газети, що сталося б з концепцією повної самостійности?

Безпредметними видаються також погляди, що українські визвольні змагання нібито мають переставитись з революційних на еволюційні шляхи. За весь час свого поневолення український народ вживав легальних і нелегальних засобів боротьби, але ні для кого немає сумніву, що остаточно народи визволяються повним, тобто революційним запереченням накинених їм чужинецьких порядків.

4. Обстоюючи вимоги повної самостійности, українська еміграція не може накидати українському народові тактики і метод визвольної боротьби. Якими засобами сьогодні боротися за повну державну незалежність, — краще видно тим, хто живе в Україні, і їм треба це рішення лишити, не побоюючись того, що вони менші патріоти від українських емігрантів. Українські політичні групи на еміграції повинні бути також свідомі того, що всилу об'єктивних умов, їхні завдання і можливості обмежені, і тому їм зовсім не треба турбуватися про майбутній провід української держави, або, що гірше, вважати себе в його ролі. Коли Україна здобуде повну

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ол. Бабій

ОСИП ЮРІЙ ФЕДЬКОВИЧ

(В сімдесяті роковини смерти поета)

(6)

В р. 1863 львівський часопис „Вечерниці", редагований сином Шашкевича і Климковичем, вмістив перше оповідання Федьковича „Люба згуба", яке назвав він повістю, хоча той тір не є повістю в стислім значенні цього слова.

Федькович безмежно любив Карпати й гуцулів. В творі „Штефан Славич" він писав: „Най каже хто, що хоче, а я все своєї: нема кращого світа понад гуцульські гори. Як у кого сердешко боліть, най прийде до нас, а коли тут не подужає, вже нема йому ліку в Господа милосердного".

В одним оповіданні він кликне: „Зелена моя Буковино, сині гори, холодні ізвори, хіба мене моя руса забула, як би я вас забув!"

Ось та любов до Карпат і до гуцулів дала зміст оповіданню „Люба згуба" й іншим оповіданням Федьковича, а форма тих творів народилась у деякій мірі з любови його до „Народних оповідань" М. Вовчка.

Свое оповідання „Люба згуба" зачинає Федькович словами: „Ніщо так чоловікові віку не укоротає, як та люба", а далі малює картини з життя гуцулів у селі Сторожниці. Дія оповідання розгортається, як історія трагічного кохання. Два брати, Ілаш і Василь, сини багатого гуцула, обидва покохали красуню Калину зі села Яблониці, і коли та дівчина заручилась із Іллашем, Василь застрелив із заздрости свого брата і сам застрелився.

Така головна фабула твору, але вартість його полягає передусім у тому, що Федькович, розвиваючи хоч і не дуже складну акцію, як тло і сценерію твору змалював перший раз в українській літературі життя гуцулів, празники, обряди, сватання й заручини, словом — звичаї й обичаї, про які сам каже: „У нас старі руські звичаї ще чисто утрималися, коли не ліпше, як на самій Україні".

Особливо опис празника, з яким у гуцулів лучилась забава молоді, празника, на який з'їжджалися на конях і сходились гуцули з численних гірських сіл, то опис, що належить до кращих описів гуцульського життя в нашій літературі.

Спомини з часів військової служби лягли в основу оповідання „Штефан Славич". Це оповідання — то ряд картин з життя багатого гуцула, якого забрали силою до війська і він не хоче з ексекуцією пацифікувати збунтованих волохів, що не хотіли платити податків. Герой оповідання здерертував із війська, а коли суд мав його покарати, застрелився.

Воякське життя зобразив Федькович і в оповіданні „Сафат Зініч", що дуже нагадує формою творів Марка Вовчка.

На тлі споминів з Італії, Федькович у цьому оповіданні дав історію італійки з Венеції, яка покохала буковинця капраля Коронійчука, а коли довідалась, що він жонатий, вбила його стилетом, а сама втопилась.

До слабших оповідань Федьковича треба зачислити „Дністрові кручі", „Лелії могила або Довбушів скарб", „Опришок" і „Серце не навчити".

В р. 1876 Михайло Драгоманов видав „Повісті" Осипа Федьковича в Києві, а деякі його оповідання російський письменник Іван Турґенєв переклав на російську мову.

Повну збірку творів Осипа Федьковича видало 1911 року Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові.

Про те, що твори Федьковича будили заінтересування критиків, літературознавців і читачів, свідчить факт, що досі появилось коло 50 видань і перевидань різних творів цього буковинського поета, і понад 50 студій, статтей про нього і його творчість. Між тими статтями і студіями знаходяться й статті таких великих письменників і критиків, як Іван Франко і Микола Федюшка-Євшан.

Федькович, як поет і письменник, це типовий мистець слова, який мав уроджений, непересічний літературний талант, навіть здібність навчитись усього скоро й легко, мав бистрий ум, інтелігентність, душу і серце справжнього мистця, але не мав систематичної, високої освіти, не застав в українській літературі міцних традицій, вироблені культури слова, не знайшов ні на Буковині, ні в Галичині спірита творчого середовища й відповідних учителів. І тому, хоч він старався пізнати західньо-европейську літературу, головно німецьку, у великій мірі до смерти залишився поетом-самоуком, що самотужки шукав досконалих форм вияву себе. Федькович прожив тільки 54 роки, і тієї досконалої форми вияву себе не встиг знайти.

Федькович тільки в часах найвищого піднесення й надхнення творив літературні перлини, а потім знижував свою творчість до рівня тодішньої української мистецької і духової культури, творив як імпровізатор-дилетант, часто примітивно й наївно, наближуючи свою творчість до популярної літератури.

Великий німецький поет Гете, у добу, коли ще захоплювався романтизмом і не еволюціонував до клясицизму, писав про спосіб своєї творчости: „Я співаю, як співає птах". Цими словами можна схарактеризувати й спосіб творчости Федьковича, який виховувався в молодості на творах Гете.

Найкращі твори написав Федькович тоді, коли був повний сили, здоров'я, подорожував, жив у Львові і в Чернівцях, мав широкі зв'язки з письменниками. По сороковому році життя він зірвав зв'язки зі світом, жив осамітнений на селі, почав хорувати, навіть пиячити. Недуга й ненормальне життя серед простолюддя, без жінки й родини — все це внесло в духове життя поета такий розклад, заламаність, що його твори цієї доби були часом витвором хворобливих відрухів душі, що шукала в творчості лише забуття, заспокоєння.

Тому то його драма „Довбуш", у якій аж дев'ять осіб трагічно гинуть, і „Лірник", безчисленні житія святих, навіть пісні, що прославляли Австрію і австрійського цісаря, так, як і історія астрології, не мають ніякої літературної вартости.

В першій і в другій добі своєї творчости Федькович, вихований головно на романтичній літературі, давав себе нераз поривати уяві, сентиментальності, але не відривався від реального життя дійсности, і його деякі твори, наближені до реалізму, мають багато правди, в них пульсують сили, зачерпнені з соків рідного ґрунту, в них багато кольориту, гумору, розмаху, що нагадують справді Гуцульщину, Карпати, шум гірських лісів і потоків.

Але твори, які Федькович писав упродовж останніх років свого життя — це витвори першої самої уяви, часто відірвані від правди і джерел життя, твори позбавлені контролі, творчої дисципліни і зусилля, щоб надати їм зміст, красу і форму.

Все ж по суті твори Юрія Федьковича — це досі найкращий і найсильніший вияв передусім духа буковинської Гуцульщини, а сам він з своєю творчістю — такий як Гуцульщина, з її найкращими прикметами і з хибами, слабостями, з її характером повним протиріч і крайностей. Творчість Федьковича в широкому значенні — досі найсильніший вияв духа Буковини, того духа, що в історичному поході забудував у світ чужих впливів, культур, але інстинктово шукав і шукає дороги до свого праджерела, до духової традиції давньої Київської й Галицької Руси, до української культури і українського народу.

І за ту працю, яку виконав пробудник душ буковинських українців і співець їх долі на шляху формування й зростання української нації і на шляху, що веде до духового й політичного об'єднання Буковини — за ту працю український народ шанує мистця, і Буковина мала слушно зачислив Осипа Юрія Федьковича до своїх найбільших поетів, полюбив його і надав йому прекрасне ім'я — „буковинського соловя".

(Кінець)

НОВИЙ ЕТАП ТРАДИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ МОСКВИ І УКРАЇНА

(Закінчення зі стор. 2-ої).

лежність, в ній знайдуться і її керівники.

5. Політичні кола на еміграції повинні представляти світові українську справу, як складовий елемент широкого спільного фронту боротьби інших поневолених Москвою народів. Для того треба нам розбудувати тісні зв'язки з політичними й культурними колами інших еміграцій, а зокрема з еміграціями сусідів України. У цій співпраці повинні виростати концепції майбутніх мирних взаємин України з її сусідами та нових політичних контрукцій тих народів, що знаходяться між Німеччиною і Росією. Серйозною слабістю всіх тих народів і їх еміграцій є те, що свою визвольну боротьбу вони ведуть в більшості відокремлено, і що досі ні в кого з них не створено чіткої політичної концепції взаємин, що, з одного боку, гарантувала б їхні індивідуальні національно-державні аспірації, а з другого створювала б передумови для перетворення в майбутньому того району світу в одну, об'єднану однаковими політичними і господарськими інтересами спільноту державних народів.

6. Українська еміграція повинна творити високі моральні стандарти, тобто ставити високі вимоги до самої себе. Часто приходиться чути нарікання на те, що, зокрема провідна верства в Україні слабо боронить українські інтереси, відступає від власного народу. На жаль, деколи ці закиди оправдані. Відомо, що і в минулому ми втрачали частину нашої провідної верстви на користь окупантів.

Але, поперше, сучасна дійсність в Україні дає багато прикладів також відданої і жертвенної оборони українських національних інтересів, подруге, щоб висувати такі закиди, українська еміграція сама мусіла б бути взором вірности ідеям визвольної боротьби свого народу. Тим часом так є не завжди. Випадки відступництва чи повного збайдужіння до свого народу є також на еміграції, дарма, що тут немає ні стороннього примусу, ні небезпеки. Є помітна втеча від громадської активности, самовдоволення з набутих матеріяльних дібр, уявлення — часто сп'яснені — про власну кар'єру у відірванні від своєї громади.

Правильно, коли українська еміграція жде, щоб українці в Україні чи поза її межами в СССР плекали свою культуру, говорили українською мовою, але неправильно, коли частина українських емігрантів мириться з утечею власних дітей від віри, мови й культури їхніх батьків. Хто так робить, той не тільки добровільно рве всі духові вузли, що в'яжуть його з українським народом. Він також тратить пошану серед суспільности, до якої намагається пристати і культурі першій якої мусів би збагачувати культурними первнями свого народу.

У такому розрізі треба сьогодні бачити зростаюче значення української еміграції у визвольному процесі українського народу. Українська еміграція має тепер багато можливостей для того, щоб бути активним учасником у визвольній боротьбі українського народу і разом з ним ударемнити намагання Москви перетворювати Україну в невід'ємну провінцію імперії.

Кінець

13-ий Літературно-Мистецький Ярмарок

4-го травня 1952 року відбувся у залі Вашингтон-Ірвінг-Гайскул у Ню Йорку перший Літературно-мистецький Ярмарок. Це була перша публічна імпреза Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку. Призадумуючись, як „вийти у світ" перед ширшу українську публіку, тодішня Управа ЛМКлюбу придумала характер імпрези, який — видно — не був поганий, коли ввійшов наче в традицію. Цей характер відповідає назві „ярмарку": всього по троки — читаної і говореної прози та поезії, співу, музики, навіть танку, поважної промови і веселих гуморесок, а все те переплітане і спаюване конферансьєркою у легкому тоні. Задумування давати час до часу вечора, на які мали б піонерські мистецькі ці дидактичні ціли, не приносили ніяких революційних новостей з ділянок літератури і мистецтва, а були культурною, мирною і цікавою одночасною розвагою. Поставлено собі скромну ціль з докладним розрахунком, що краще мати ціль скромну і її осягнути, ніж дряпатись на котурни і їх не досягти. Для таких своїх імпрез ЛМКлюб запозичив, ні насліду́вав назву славного колись в Україні журналу.

Коли протягом останніх шістьох років дано вже таких 12 „Ярмарків", а ось 10 травня ц. р. заповіджено 13-ий — із черги — то це наявний доказ, що задум був добрий і його реалізація не найгірша. Бо єдиним найкращим і найтвердішим суддею в таких справах є — публіка. А нюйоркська публіка відразу сприйняла Літературно-мистецькі Ярмарки з надзвичайною прихильністю. Вони їй сподобались і ті імпрези дістали свою „марку" та мають своїх звеличників, які не минають нагоди, яку дає їм Літературно-мистецький Клюб: перевести гарно і мило вечір у високо-культурній атмосфері, що її створює дефіляда письменників і мистців на естраді з своїми продукціями. Це нелегка справа для Управи Клюбу щораз складати програму цілком нову, по змозі з іншими авторами і виконавцями та обов'язково з цілком іншим змістом. І нюйоркська публіка розуміє це й ставиться згори до кожного нового Ярмарку з зацікавленням — критично, але найприхильніше і найвибачливіше. Відомо теж всім відвідувачам отих Ярмарків, що всі виконавці виступають безплатно, складаючи своїм талантом, своїми творами і своїм трудом данину установі Літературно-мистецького Клюбу, який не дістає ні сотиків ні звідкіля субвенції та який мусить мати гроші на такі прозаїчні видатки, як домівка, замітання залі, світло і т. д. Аранжери „Ярмарків" стараються по змозі з'явувати їх з якимись датами чи подіями й надавати їм якийсь суцільний ідейний характер. Цим разом — заповіджений 13-ий ЛМЯрмарок присвячений українському театрові в його найсвітлішій добі, коли він уперше став господарем у прегарному будинку міського Великого Театру у Львові. В 1-ій частині виступлять колишні артисти його драми — Блавацька, Левицька й Шашаєвська, а також учасники тодішньої опери — Ліда Черних. В ІІ-ій частині виступить довга черга інших виконавців Наталя Андрусів і Ліда Крушельницька — деклямація, В. Баб'як — флейта, — Валя Калин, Зенон Осінчук і С. Шпєх виконають новий скеч-гумореску Ів. Керницького, а Микола Понеділок відчитає нову гумореску. Пані Чапельська буде акомпаніювати, а п-ні Ілля Кедрин знову веде конферансьєрку, цим разом із панею Кахвою Стецюк.

Тому 13-ий Літературно-мистецький Ярмарок має всі вигляди, що він гідно продовжуватиме традицію своїх попередників і що глядачі й слухачі, що придивлятимуться і слухатимуть його продукцій, не будуть ні мить знуджені та виїдуть з нього з твердим рішенням — прийти знову на 14-ий ЛМЯрмарок пізньою осінню цього року, якщо Господь дозволить діждати...

М. Н.

Вшанування пам'яті П. Филиповича в Вінніпегу

Вінніпегський відділ УВАН вшанував спеціяльною публічною сесією, що відбулася 27 квітня, пам'ять визначного українського поета, критика і літературознавця Павла Филиповича. П. Филипович був членом відомого „П'ятірного Грона", літературного об'єднання, до якого крім нього належали М. Рильський, М. Зеров, М. Драй-Хмара і Юрій Клен.

Доповідь про поета, його біографію і його літературну та наукову діяльність виголосив рідний брат поета, інж. Олександер Филипович, що живе під цю пору в ЗДА в Міннеаполісі, і якого заходом вийшла в 1957 р. збірка вибраних творів П. Филиповича.

Доповідач, як очевидець і співучасник тодішнього життя, змалював культурне тло тодішнього Києва і дав характеристику тодішніх культурних діячів. Зокрема змалював він жахливі 30-ті роки, в яких відбувалося знищення української освіти, науки і українських культурних діячів. Жертвою того нищення став і сам П. Филипович, якого заслано до одного із страхітливих концтаборів, де він і загинув. Рідні не вдалось навіть встановити точної дати його трагічної смерти.

Під час сесії була виставка деяких творів поета, статтей

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Честер, Па.

Академія в честь Жінок-Героїнь

Свідоме українське жіноцтво, зорганізоване в 13-му Відділі Союзу Українок, влаштувало 20-го квітня в залі українського католицького Клюбу Святочну Академію, присвячену пам'яті 500 українських жінок, що згинули смертю Героїнь під колесами залізних большевицьких потвор в конц-саборі в Кінгірі. Свято це попередила окрема панахида, відслужена в українській католицькій церкві місцевим парохом о. Н. Збиром.

Говорячи про саму імпрезу, належить ствердити об'єктивно, що вона пройшла на дуже високому мистецькому рівні, і щодо добору програми і виконання поодиноких точок.

Відкриваючи свято, піонерка українського жіночого руху це на нашому рідному Поділлі п. Наталія Мохнацька, згадала про ті надлюдські жертви, що їх принесла і ще дальше приносить українська жінка в нашому визвольному русі. Однохвилинною мовчанкою та повстанням з місць вшановано пам'ять всіх знаних і незнаних Героїнь, що віддали своє життя за український Нарід. Глибоко опрацьований, опертий на історичних фактах, реферат прочитала п. Ярослава Кобрин.

У вокальній частині Академії виступив жіночий хор, що під керівництвом п-і Ярослави Збир проспівав три пісні. Окреме відзначення заслуговує пісня „Привіт Батьківщині" — слова Левицького, музика Кнастотого, що своїм виконанням викликала бурю оплесків „приступні і була аж двічі повторена. На дальшу програму свята зложилось три деклямації, що їх виконали п-і Я. Збир — „Поворот", панна Дарія Мінчак — „Не здавить ворог нас", п-на Д. Скамай — „Сестрам". Деклямації були виконані по мистецьки. Всім подобався народний стрій п-ни Д. Скамай. Треба окремо вирізнити фортепіянове сольо п-ни Р. Огродник, яке виконала їх вороже, Фортепіяновий провід спочивав в руках учительки музики п-і Гребової. Декорації сцени і картина Жінки-Героїні, кисти студентки п-ни Ок. Гавдяк всім подобалися. Зала Народного Дому могла помістити більше глядачів.

Мгр Вол. Сич

Нюарк, Н. Дж.

Концерт визначних студентів У. М. І.

30-го березня в Гріффіт-Авдиторіюмі в Нюарку відбувся концерт визначних учнів Українського Музичного Інституту з Филаделфії і з Ню Йорку. В концерті брали участь: Галина Сагайтіс (кляса проф. Ораннського), Марія Цісик (кл. проф. Савицького), Марта Політило (кл. проф. Байлової), Олег Мітрінга (кл. проф. Цісика), Христина Осадца (кл. проф. Савицького), Дарія Якимів (кл. проф. Байлової), Любомир Крушельницький (кл. проф. Савицького), Марта Чапельська (кл. проф. Чапельської), Стефа Маличівська (кл. проф. Цісика), Уляна Яцків (кл. проф. Савицького) і Ірина Кондра (кл. проф. Савицького).

На самому початку цього концерту директор УМІ Р. Савицький пояснював деякі твори обширної програми і говорив про конечність урядження подібних імпрез, які дають можність нашим молодим талантам виступати перед публікою, набирати рутини і самокритики.

Молоді студенти музики виказали свою грою дуже солідну підготовчу працю і поважні осяги в техенному і музичному напрямі. Для нас це є велика приємність бачити перші кроки молодих музиків на естраді, як вони, кожний на свій лад, стараються найти контакт з публікою.

Улаштовування таких імпрез є безумовно корисне. На нашу думку, було б цікавим спробувати раз такий музичний вечір з меншою кількістю учасників, які відограли б більші твори. Тоді вони змогли б, поборовши першу тремку, віддатися свобіднішій інтерпретації.

Відділ УМІ в Нюарку і публіка щиро вітали молодих гостей, стверджуючи щораз то більший зріст і успіх УМІ.

Д. К.

Загальні Збори Товариства Прихильників УНР

30-го березня відбулися Загальні Збори Т-ва Прихильників УНР в Нюарку. Збори відкрив Голова Т-ва п. К. Степовий, попросивши всіх вшанувати пам'ять тих, що відійшли від нас, однохвилинною мовчанкою.

Зборами керувала обрана президія в складі: д-р В. Комаринський — голова, член президії — інж. Сенежак, п. Кірієнко — секретар.

На Збори прибув з Ню Йорку, Голова Об'єднання Прихильників УНР (Головна Управа) бувш. міністер Української Народної Республіки проф. І. Палывода, якого присутні зустріли рясними оплесками. На Загальних Зборах був присутній, що недавно прибулий з Европи, член Української Національної Ради — інж. В. Діберт.

Доповідь на тему „Державний Центр УНРеспубліки в екзилі і Українська еміграція в ЗДА", зробив голова Об'єднання проф. І. Паливода. Про працю товариства звітував голова т-ва К. Степовий та скарбник М. Вагацький. Товариство нараховує 112 членів. Врало активну участь у підготові та влаштуванні різних імпрез тощо. Найбільш активну участь т-во взяло у відзначенні ювілейної дати 30-ліття трагічної смерти Голови Держави і Головного Отамана військ УНР сл. п. С. Петлюри. Товариство має тісний зв'язок з демократичними організаціями в Нюарку як СУНД, УНДС, Мол. Орган, ОДУМ, ОУРДП то що. Товариство приділило велику увагу розповсюдженню матеріялів з 4-ої сес. УНРади, зробивши до цього свій заклик. Члени Управи роз'їжджали по інших місцевостях з доповіддю, присвяченою 40-ій Річниці відновлення УНР.

Товариство нав'язало зв'язок з іншими товариствами Прих. УНР на терені ЗДА. Товариство вітало в себе Гостя з Европи, Голову Виконного Органу УНРади і керівника ресорту Закордонних Справ п. М. А. Лівицького, зробивши йому, по доповіді, сердечне привітання. Про фінаси звітував скарбник п. М. Вагацький.

Після звітів була дискусія. В дискусіях виступали: проф. М. Зайців, інж. Діберт, мгр. Олесницький, інж. Приходько, п. Кірієнко і др. Всі вони, висловлюючи деякі недоліки в роботі, визнали працю т-ві задовільною та рекомендували свої побажання для її поліпшення.

Внесок Контрольної Комісії уділити абсолюторію уступаючій Управі присутні прийняли одноголосно. На засклик Комісії матки, яка складалася з мгр. О. Олесницького, інж. К. Приходька і М. Скиби, вибрано нову управу. Головою управи залишено К. Степового. Заступники: інж. Діберт і мгр Сенежак. Члени Управи: С. Олесницька, А. Кордуба, Кірейко, М. Скиба, М. Гаврищ, М. Павленко, Безуглий, М. Вагацький. Контрольна Комісія: д-р В. Комаринський, М. Мазула, В. Кузин. Товариський Суд: проф. М. Зайців, інж. К. Приходько і п. Моргун.

К. С.

КЕРІВНИЦТВО ФІЛІЇ УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНОЗНАВСТВА В НЮАРКУ

повідомляє, що в п'ятницю, дня 9-го травня 1958 р. в залі Українських Комбатантів, Белмонт Евню 9, відбудеться 9-ий цикл викладів з такою програмою: Год. 5-та проф. Дам'ян Горняткевич: Вступ до українського мистецтвознавства; год. 6,15 проф. д-р Никола Чировський: Соціяльно-економічний розвиток України; год. 7,15 проф. Іван Верб'яний — Рослинний світ України. Вступ на виклади вільний.

● Другий З'їзд Українських Лікарів Америки і Канади відбудеться в днях 30-31 травня ц. р. в Шикаго в залях готелю Ля Саль. Технічно підготовою до з'їзду займається шикагівський Відділ Українського Лікарського Товариства з ЗДА. Підчас з'їзду буде виголошених вісім наукових доповідей, на фахові лікарські теми, як теж доповіді про громадсько - професійні справи. З нагоди з'їзду буде видане спеціяльне число журналу Т-ва „Лікарський Вісник".

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 144 2 St.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 9-го травня ц. р. відбудеться доповідь професора Володимира Січинського на тему „Спогади з мандрівок дослідження пам'яток українського мистецтва". Початок о год. 8-ій вечора.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Вечір струн. оркестри ім. Н. Нижанківського

Український Музичний Інститут організував цикл концертів різних жанрів і різних виконавців. Другий абонаментовий концерт цього циклу відбувся у суботу, 29 березня у залі Юнйор Гай Скул. У цьому вечорі взяла участь Струнна Оркестра ім. Нестора Нижанківського під керівництвом Ігоря Соневицького та молода піяністка Марта Шлемкевич (учениця проф. Р. Савицького). Програма була складена з творів клясичних та сучасних українських композиторів. Струнна Оркестра, яку організував проф. В. Цісик, поволі набуває досвіду та репертуару. У першому відділі ми прослухали увертюру до опери „Альпіна" Глюка та концерт для фортепіяно з оркестрою Баха. Увертюра у цьому малому ансамблі прозвучала ритмічно і певно, з належною експресією. Солісткою з концертом Баха виступила молода обдарована піяністка Марта Шлемкевич.

Ми вже мали приємність чути її, коли вона грала з проф. Р. Савицьким третій концерт Бетговена. Не зважаючи на свою молодість, солістка має певний концертовий досвід, простоі і гарно тримається на естраді. Її гра озброєна доброю технікою, гарним звуком та вмілою педалізацією. Проф. Р. Савицький дав солістці дуже добру школу. Публіка тепло вітала молоду солістку, яка після перерви заграла ще твори сучасних українських композиторів: чарівну прелюдію В. Барвінського та прелюдію і фугу Н. Нижанківського. Обидві композиції були виконані з відповідним настроєм та певною піаністичною свободою та піднесенням. Одна частина з квартету Костека була виконана коректно, хоч композитор написав її, лише користуючися середнім та низьким регістром, що позбавило його твір потрібної яскравости. На закінчення концерту струнна оркестра виконала відоме „Запрошення до танцю" Вебера. Цей геніяльний твір написано в оригіналі для фортепіяна. Французький композитор Гектор Берліоз, оркестрував його для великої симфонічної оркестри. У малому ансамблі „Запрошення до танцю" звичайно не могло мати того блиску, на який рахував автор, але виконання його було переконливе.

Дириґент Струнної Оркестри І. Соневицький має певний „рух" („жест") і видно, що він мав нагоду керувати більшими оркестрами. Треба побажати, щоб обставини дали йому змогу продовжувати і розвивати свої здібності. Публіки було досить і всі учасники вечора мали заслужений успіх.

Проф. В. Грудин

● Вечір релігійної музики влаштував торонтський Літературно - Мистецький Клюб під проводом Оленки —Глібович у п'ятницю, 4-го квітня. Про релігійну музику, зокрема українську мала вступне слово голова Клюбу Оленка Глібович, і потому відома солістка пані Піддубна виконала Гендля „Месія" і його „Ларґе". Сестри Дублянці відспівали Кишакевича „О, Ісусе", Котка „Через поле широке" і Кишакевича: „Владико - Отче". На закінчення передано з платівок сольоспів Ганни Шерей.

Ніксон заявляє, що ще завчасно говорити про кандидатуру в 1960 році

Ля Паз, Болівія. — Віце-президент Ричард М. Ніксон, який прибув до Болівії з Парагваю, заявив на прийнятті в американській амбасаді, що ще завчасно дискутувати над справою, чи він буде кандидувати на президента в 1960 році. Він сказав, що згідно з його власною теорією, ті, які „дуже стараються про президентуру, рідко її здобувають". Віце-президент сказав, що про вибір когось на президента рішають дуже часто обставини, а не здібність кандидата. Коли знайдеться відповідна людина в відповідному часі, тоді її нарід вибирає на президента. Так було з президентом Айзенгавером. Можуть бути навіть дуже здібні люди, як наприклад, покійний сенатор Роберт А. Тефт або Генрі Клей чи Деніель Вебстер, але їх не вибрали були на президента, хоч вони деколи своїми особистостями перевищували своїх противників. — Ніксона ентузіястично вітали під час від'їзду до столиці. Юрба кидала конфетті на авта, в яких їхали віце-президент та його почет. Але між цими конфетті були і ворожі до ЗДА летючки, які розкидали комуністи й опозиціоністи до теперішнього болівійського уряду і ЗДА, хоч Америка дала Болівії допомогу в сумі 20 мільйонів долярів, які врятували економіку Болівії перед катастрофою.

Совєтська преса прославляє свою „свободу"

Москва. — 5-го травня 1912 р. Ленін видав на еміграції перше число „Правди" і з цього приводу большевики святкують щороку 5-го травня „день преси". Цинізм большевиків доходить до шпилю, коли вони — ось як в минулий понеділок — в усіх часописах на терені Совєтського Союзу, прославляють „свободу преси", яка, мовляв, є в Большевії куди більша, ніж в капіталістичних країнах. Совєтська преса — писала „Правда" в минулий понеділок — „стоїть на сторожі нарід з знаряддям капіталізму". „Правда" запевняла, що вся совєтська преса „добровільно" піддає себе під провід Комуністичної партії та займається „комуністичним вихованням працюючих мас". Насправді, ніодин реакційний режим за всю історію преси не наклав був таких пут на друковане слово, як це зробили большевики, і ніколи за весь час існування преси в жадній іншій країні преса не дійшла була до того ступня невільницького сервілізму, односторонности та забріхання, як у Совєтах.

ЗМЕНШИЛОСЯ ЧИСЛО ШЛЮБІВ ВНАСЛІДОК ЕКОНОМІЧНОЇ ЗНИЖКИ

Вашингтон. — Д-р Г. Картер із Крайового Статистичного Уряду повідомляє, що впродовж шістьох місяців, це значить від вересня 1957 до лютого 1958 кожного місяця число шлюбів було менше, ніж в тих самих місяцях в попередніх роках. На думку д-ра Картера причина цього явища може бути тільки в господарській рецесії. Цього року в лютім було 89,000 шлюбів (6.7 на кожну тисячу населення), а в лютому 1957 — 103,000 (7.9 на 1,000). В цілому 1957 році шлюбів було — 1,516,000 (8.9), а в 1956 — 1,569,000 (9.4).

ЧИСЛО ЗАНЕДУЖАНЬ НА ПОЛІО ЗМЕНШИЛОСЯ НА 50%

Вашингтон. — Уряд Публічного Здоров'я ЗДА повідомляє, що число занедужань на паралітичне поліо впродовж перших 17-ох тижнів в цьому році становило 151 і було на 50% менше в порівнянні з тим самим часом в 1957 року (338). Число всіх захворінь на поліо в цьому році до 26-го квітня виносило 280, а в минулому році в тому самому часі — 672.

● **У столиці Туреччини,** Анкарі, голова спеціяльного суду для порушників пресових законів засудив п'ятьох редакторів і одного видатного журналіста на грошові й кількатижневі в'язничні кари за протиурядові статті. Минулої середи, безпосередньо після чергової розправи, суддя цього спеціяльного суду, Аділь Гунесоплю, помер нагло на серце. Засуджені ним журналісти прислали на домовину покійного судді вінки, а корпорація турецьких журналістів взяла масову участь в похороні, проголосивши, що цим вона маніфестує проти існуючого в Туреччині гострого пресового закону.

● **У Нанаїлю, Британська Колумбія,** львиця вирвалася з зоопарку і на смерть загризла 8-річну дівчинку. Її застрелив член ловецького товариства Жан Воривolт. Населення кілька години не виходило з мешкань.

● **З польського порту Ґдиня** виплив уперше в подорож до ЗДА корабель „Окшея" з вантажем чеських авт, сталі і чавуву. Цей польський корабель призначений виключно для торгівлі сателітних держав із Америкою.

● **У містечку Прушкові під Варшавою** заарештовано шкільного катехиту о. Людвіґа Зухманського, обвинуваченого в організуванні протидержавного підпілля.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 251, матиме Збори в неділю 11-го травня 1958 р., в церковній залі при W. 7th St., зараз по вел. Службі Божій. — Я. Кравчук, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 371, відбудуться у п'ятницю, 9-го травня 1958 р., о год. 8-ій веч. в Січовій залі при 506 S. 18th Ave. На зборах можна набути календар УНСоюзу. — І. Оверко, предс.; П. Заболоцький, кас.; Ю. Баранюк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Б-ва св. Володимира, Від. 130, відбудуться в суботу, 10-го травня 1958 р., о год. 8-ій веч., у приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст 7-ій вул. Порядок зборів: перечитання протоколу, фін. звіт. Контр. Ком. і опікунів хворих, перечитання кореспонденції, проєкти-ухвали на 24-ту конвенцію УНСоюзу. Перед зборами можна вплачувати членські вкладки. — І. Малець, секр.

ПАЛМЕРТОН, Па. — Б-во св. о. Миколая, Відд. 369, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в неділю, 11-го травня 1958 р. о год. 4-ій по пол., в церковній залі. Проситься членів вирівняти свій довг. Управа.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 367, відбудуться в неділю, 11-го травня 1958 р., у церковній залі, о год. 1:30 по пол. Просимо всіх членів явитися і привести зі собою нових членів. Довгуючі члени будуть подані до суспендування. — К. Манківський, предс.; П. Дзюба, кас.; В. Попович, секр.

БРІДЖПОРТ, Конн. — Т-во „Українська Січ", Відд. 59, повідомляє всіх членів і членкинь, що Місячні збори відбудуться в неділю, 11-го травня (May) 1958 р. в УНДомі — 500 Hallett St., точно о год. 4-ій по пол. Взивається всіх членів прибути на час, довгуючих вирівняти залеглості найдалі до 15-го травня, щоб секретар перед від'їздом на Конвенцію міг вислати ввесь розмет до УНСоюзу. Маємо запрошення на відкриття УНДому, тому всіх членів проситься взяти участь у зборах. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Управа Т-ва ім. І. Франка, Відд. 331, повідомляє всіх своїх членів, що слідуючі і звичайні перед Конвенцією Загальні збори відбудуться в другу неділю по першім, 11-го травня 1958 р., в УНДомі, о год. 1-ій по пол., в тій самій залі, де звичайно. Просимо явитися на зборах, щоб подати свої думки на письмі для делеґатів на Конвенцію УНСоюзу. — Н. Задирецький, делеґат і предс.; С. Боганек, дел. і кас.; Г. Демкович, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Б-во св. Василія Великого, Від. 361, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 11-го травня 1958 р., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 3161 East 93rd St. Довгуючих членів проситься прийти і вирівняти свої залеглі вкладки — Управа.

БАЛТІМОРЕ, Мд. — Б-во Пресв. Тройці, Відд. 320, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 11 травня 1958 р., о год. 1:30 по пол., в Укр. Гор. Клюбі — 3101 O'Donnell St. Проситься всіх членів прибути на означений час і вирівняти свої залеглості. — Д. Пісецький, предс.; І. Малко, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Б-во св. Стефана, Відд. 221, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 11-го травня 1958 р., о год. 12:30 по пол., в Домі Відділів УНСоюзу, при 841 N. Western Ave. Приявність всіх членів обов'язкова. — Ф. Васильовський, предс.; І. Михальцевич, кас.; Т. Шпікула, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Збори Т-ва „Сокіл", Відд. 336, відбудуться в неділю, 11-го травня 1958 р., о год. 1-ій по пол. Просимо всіх членів прибути на збори, вирівняти залеглості. — Г. Степанек, предс.; Г. Кисіль, фін. секр.; Т. Кальмук, рек. сек.

СКРЕНТОН, Па. — Т-во „Над Збручa", Відд. 280, повідомляє всіх своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 11-го травня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в Укр. Гром. Осередку — 440 Wyoming Ave. Пригадується довжним членам, щоб вплачувати вкладки на час. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Любов", Відд. 45, повідомляє своїх членів, що Збори відбудуться в неділю, 11-го травня 1958 р. Просимо членів прибути на ці збори перед Конвенцією, а довгуючих членів просимо вирівняти свої вкладки. — М. Дубас, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Сеник, секр.

ДІТРОЙТ, Мич. — Відд. 146, ім. І. Франка, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 11-го травня 1958 р., о год. 1:30 по пол., в залі Укр. Амер. Осередку при Карпентер і Мітчел вул. Проситься всіх членів прибути на збори щоб обговорити потрібні справи перед Конвенцією. Довгуючих членів проситься вирівняти залеглості за останні місяці, як також вплатити біжучі. — М. Війтович, секр.

КЛИФТОН, Н. Дж. — Т-во „Українська Січ", Відд. 182, повідомляє своїх членів, що Місячні збори відбудуться в неділю, 11-го травня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в парафіяльній залі — при 45-47 Hope Ave., Пассайк, Н. Дж. Проситься членів прийти на збори та вирівняти свої місячні вкладки і залеглі, щоб не наражуватися на суспендування. — Управа.

ДІТРОЙТ, Мич. — Місячні збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 75, вібудуться в неділю, 11-го травня 1958 р., о год. 1-ій по пол., в залі УНДому при Мартін вул. Довгуючих членів проситься прийти й вирівняти свої залеглості. Просимо вписувати своїх дітей і знайомих у члени УНСоюзу. — М. Присташ, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Дністер", Відд. 430, повідомляє своїх членів, що побір вкладок за місяць травень 1958 р. відбудеться в неділю, 11-го травня 1958 р., в Укр. Клюбі при 847 Н. Френклін вул. в год. 11:30-1:30 по пол. і в суботу, 17-го травня 1958 р., в Укр. Клюбі при 23 4 Бровн вул. в год. 7-9 веч. З огляду на Конвенцію УНС, в якій беремо участь, не зможемо побирати вкладок в останньому тижні травня і тому просимо вирівняти всі залеглості в означеному часі. — О. Бакай.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — С-во Рожд. Пресв. Богородиці, Відд. 36, повідомляє своїх членкинь, що Місячні збори відбудуться в неділю, 11-го травня 1958 р., о год. 4:30 по пол., в церковній залі під ч. 305 Гудсон Еве. Просимо членкинь прийти чисельно, бо є деякі справи до полагодження. Просимо також привести зі собою нових членів. Залеглих із вкладками членкинь просимо вирівняти їх. — Є. Геруля, предс.; М. Шворц, кас.; С. Гунька, секр.

✝

Стефанія з Кміциневичів
НАПАДІЄВИЧ

вдова по бл. п. лісовому інженері Юрію,
заснула в Бозі, по довгих і тяжких терпіннях,
заосмотрена Найсвятішими Тайнами, на 62-му році життя,
у вівторок, дня 6-го травня 1958 р — о год. 1-ій по пол.
в лічниці в Нюарку.

ПАНАХИДА по Покійній буде відправлена в **П'ЯТНИЦЮ, 9-го ТРАВНЯ 1958 р.,** о год. 7:30 вечора, в пох. заведенні Литвина (801 Springfield Ave., Irvington, N. J.)

ПОХОРОННІ відправи зачнуться в **СУБОТУ, 10-го ТРАВНЯ 1958 р.,** о год. 9-ій рано, з пох. заведення до греко-кат. церкви при Мортон вул, опісля на кладовище у Віпані, Н. Дж.

В смутку повідомляють і просять всіх Свояків, Приятелів і Знайомих, взяти участь у похоронних відправах,

горем прибиті:
Роман **НАПАДІЄВИЧ** — син у Німеччині
д-р Микола **РИБАК** — шваґер
д-р Юрій **РИБАК** і Ярослава — сестрінок з дружиною.

✝

Посмертна Згадка

НИКОЛАЙ ДРЕВНИЦЬКИЙ, — довголітній член 301 Відділу УНСоюзу ім. Д. Вітовського в Шикаґо, помер дня 17 квітня 1958 р., на 69-му році життя. Покійний нар. 1889 р. в селі Колодіївка, пов. Скалат, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Анну, синів: Володимира і Євгена та доньку Стефанію, невістки: Наталію і Ірину, зятя Джоа та 7 внуків. Похорон відбувся 21 квітня 1958 р., із пох. заведення до православної церкви св. Володимира, а опісля на кладовище в Елмвуд Парку. — В. Й. П!

М. Кришталь, фін. секр.

ЄВДОКІЯ БЛАПІТКА, членкиня 414 Відд. УНСоюзу ім. през. Волошина в Ню Гейвені, померла дня 21-го квітня 1958 р. Покійна нар. 1898 р., в місті Теребовля, Зах. Україна. В смутку залишила чоловіка Осипа і 5 доньок. Похорон відбувся 23-го квітня 1958 р., із греко-кат. церкви св. Михаїла, на цвинтар св. Лаврентія в Ню Гейвені. — В. Й. П!

І. Телюк, секр.

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ, КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГС

ТАРЗАН, ч. 4055. Минулося, але не забулося.

THE NEXT DAY THE MEN PREPARED TO LEAVE. STEVE WAS TOLD OF HIS PARTNER'S FATE, SO HE ALONE WAS GIVEN GOLD... PLEDGING NEVER TO RETURN.

WALA, TOO, PROMISED ELIMINATION OF SACRIFICIAL RITES--"WILL I SEE YOU AGAIN?" SHE ADDED SOFTLY ---

"PERHAPS--" SMILED TARZAN. THUS THE FRIENDS PARTED. WALA WATCHED CALMLY-- BUT TEARS FILLED HER EYES WHEN THE BRONZED GIANT DISAPPEARED FROM VIEW...

Наступного дня чоловіки приготовлялися до відходу. Стівові розповіли про долю його спільника, і йому одному віддали золото, зобов'язавши ніколи не вертатися.

Вала також приобіцяла зліквідувати жертовні обряди . . . — Чи я ще вас побачу? — промовила вона тихенько . . .

— Можливо . . . — засміявся Тарзан. Так розійшлися приятелі. Вала холодно спостерігала . . . Але сльози з'явилися в її очах, коли бронзовий велетень зник з ока.